

**Охорона культурної спадщини:
анотований бібліографічний список
2019. – Вип. 1. – 7 с.**

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. Горбенко К. Укріплене поселення (городище) епохи фінальної бронзи Дикий Сад у місті Миколаєві / Кирило Горбенко // Краєзнавство. – 2018. – № 1. — С. 6-20. Розглянуто основні археологічні артефакти укріпленого поселення (городища) Дикий Сад; серед них найбільш значимими є залишки архітектурних споруд (житлові, господарські, культові та оборонні) та предмети матеріальної культури (керамічний посуд, вироби з бронзи, предмети з рогу, кістки та каміння).

2. Горішнянська О. "Найкращим фаянсом справедливо вважається київський" : у ХІХ столітті в Україні виготовляли посуд, який відповідав найкращим європейським взірцям того часу / Олена Горішнянська // Дзеркало тижня. – 2019. – 21 груд. (№ 49). — С. 15. Розповідається про виставку, приурочену 220-річчю заснування Києво-Межигірської фаянсової фабрики. Виставка проходить у Національному музеї історії України (НМІУ) і має назву "Традиція і стиль". Йдеться, також про те, в чому заключалась унікальність межигірських порцелянових виробів. Текст: https://dt.ua/HISTORY/naykraschim-fayansom-spravedливо-vvazhayetsya-kiyivskiy-297562_.html

3. Заїка В. Софія Київська: будувати собор почав Володимир Великий, а завершив Ярослав Мудрий : перший іконостас у храмі виготовив і встановив митрополит Петро Могила / Володимир Заїка // Уряд. кур'єр. – 2018. – 8 груд. (№ 232). — С. 6. В 2018 році виповнилося 1000-ліття з дня освячення Софії Київської та проведення там першого богослужіння. За підтримки Українського культурного фонду у стінах собору з нагоди цієї дати відкрито виставку "Софія Київська: 1000-ліття

могутності духу”. Її експозицію побудовано навколо видатних особистостей XI століття, причетних до історії Київської Русі. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/sofiya-kiyivska-buduvati-sobor-pochav-volodimir-ve/>

4. Лиховид І. Софія вже втомилась ... / Інна Лиховид // День. — 2018. — 18 груд. (№ 230). — С. 8. *Йдеться про те, що Національний заповідник "Софія Київська" в листі до департаменту культури Київської міської державної адміністрації написав про категоричну відмову щодо проведення новорічно-різдвяних гулянь під стінами пам'ятки ЮНЕСКО.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/sofiya-vzhe-vtomylas>

5. Лиховид І. "Спадщино, тримайся!" / Інна Лиховид // День. — 2018. — 20 груд. (№ 232). — С. 2. *Йдеться про те, що у Київській міській раді 18 грудня цього року затвердили програму "Охорона та збереження культурної спадщини Києва на 2019 - 2021 роки".* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/spadshchyno-trymaysya>

6. Маньковська Р. Деформаційні процеси в музейництві: західноукраїнські області в 1939 – 1950-х рр. / Руслана Маньковська, Ірина Жиленкова // Краєзнавство. – 2018. – № 2. — С. 60-75. *Висвітлено наслідки ідеологічного тиску на діяльність музейних працівників, вилучення цілого пласта культурної національної спадщини через знищення унікальних пам'яток музейної скарбниці.*

7. Маркова М. Застосування 3D фотограмметрії для обстеження об'єктів культурної спадщини / М. Маркова, Д. Кравченко // Вісн. Придніпр. держ. акад. буд-ва та архітектури : наук.-практ. журн. — Дніпро, 2018. — № 1. — С. 90-95. *Щифр зберігання в Бібліотеці: Бп14787-1(237-238). Зазначено, що в останні десятиліття великого поширення набув спосіб обстеження об'єктів культурної спадщини із застосуванням 3D сканування і фотограмметрії. Цей спосіб продемонстровано під час обстеження реального об'єкта культурної спадщини – менонітської школи в місті Запоріжжя. Ця споруда – один із небагатьох добре збережених зразків*

автентичної менонітської архітектури в цьому регіоні. Із застосуванням 3D фотограмметрії, встановлено місця, що потребують відновлення, визначено дефекти, які потребують усунення. А також, оцінено стан конструкцій архітектурної пам'ятки навіть у важкодоступних місцях.

8. Мещеряков В. М. Типи відтворення втрачених об'єктів культурної спадщини на прикладі відтворення Одеського кафедрального Спасо-Преображенського собору / В. М. Мещеряков, О. С. Слепцов // Архітектур. вісн. КНУБА : [наук.-виробн. зб.] / Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. — Київ, 2018. — Вип. 14/15. — С. 490-497. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп17741-14-15. Розглянуто три типи відтворення втрачених об'єктів культурної спадщини – реставраційного, сучасного та містобудівного. Наведено приклад відтворення видатного втраченого об'єкта культурної спадщини України – Одеського кафедрального Спасо-Преображенського собору, яке належить до третього типу.*

9. Миколайчук Н. Ставши одними з перших на шлях реформування, ми переконалися, що вчинили правильно / Надія Миколайчук ; бесіду вела Надія Миколайчук // Голос України. — 2018. — 13 груд. (№ 239). — Електрон. ресурс. *Надано інформацію про "Програму збереження культурної спадщини Тернопільської області на 2016 – 2020 роки", в межах якої заплановано реставрацію пам'яток архітектури та виділення коштів з бюджету на ремонт приміщень культурно-освітніх закладів.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/311293>

10. Миколенко С. Будинок, що заклав нову епоху в українській архітектурі / Сергій Миколенко // Панорама Полтавщини. — 2018. — 15 листоп. (№ 46). — С. 15, 16. *Подано інформацію про те, що 110 років тому в Полтаві сталася визначна подія: було завершено будівництво неповторної споруди, що стала первістком нової української архітектури – будинку Полтавської губернської земської управи.*

11. Нитка В. Відновлюють унікальні дерев'яні храми / Василь Нитка // Голос України. — 2019. — 5 січ. (№ 3). — Електрон. ресурс.

Йдеться про проведення реставраційних, протиаварійних та відновлювальних робіт в старовинних дерев'яних храмах Закарпаття, які споруджені від середини XV до кінця XIX століття. Зазначено, що для того, щоб унікальні церкви могли побачити якомога більше людей, зокрема туристів, область проводить ремонт доріг у напрямку вказаних об'єктів. Також на Закарпатті з 2016 року впроваджується Комплексна програма збереження та використання пам'яток культурної спадщини, на реалізацію якої у 2019 році бюджетом передбачено кошти у розмірі 4,2 мільйона гривень. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/312039>

12. Павліченко Н. Сакральне «явлення» — вінець собору / Надія Павліченко // День. — 2018. — 28 - 29 груд. (№ 235/236). — С. 24. *Зазначено, що у Національному художньому музеї представили пам'ятки Братського монастиря — унікальна виставка, яка готувалася п'ять років. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/photo/cakralne-yavlennya-vinec-soboru>*

13. Повернення гетьмана многославного // Україна молода. — 2019. — 4 - 5 січ. (№ 1). — С. 3. *Зазначено, що серед білих плям української історії — біографії очільників держави - гетьманів. Найбільш забутим з них є Дем'ян Ігнатович, відомий як Дем'ян Многогрішний. Укладені Дем'яном Ігнатовичем «Глухівські статті» стали основою того, що українська козацька держава збереглася ще майже на століття. Зауважено, що 17 грудня 2018 року відзначили 350-річницю обрання Дем'яна Ігнатовича гетьманом. Текст: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/3404/196/129299/>*

14. Савчук Ю. Хто буде "Голуб'ятники" на пам'ятках архітектури у центрі Тернополя / Юлія Савчук // RIA Плюс (Тернопіль). — 2018. — 5 листоп. (№ 45). — С. 5. *Висвітлено ситуацію, пов'язану із незаконним використанням пам'яток архітектури у Тернополі. Йдеться про так звані "голуб'ятники", які почали будувати у центрі міста на дахах кількох будинків, що є пам'ятниками архітектури місцевого значення. Наведено коментарі члена Національної спілки краєзнавців України та*

культуролога. Текст: <https://te.20minut.ua/Podii/scho-buduyut-na-dahah-budinkiv-u-tsentri-mista-10735234.html>

15. Самолевська О. Один у полі воїн – один у небі Бог / Ольга Самолевська // Дзеркало тижня. – 2019. – 21 груд. (№ 49). — С. 15. *Мова йде про Михайлівський Золотоверхий собор та його непросту історію, яка розпочалась 910 років тому назад. Крім того, розповідається про Михайлівський чоловічий монастир, розташований на його території. Йдеться, також, про українських вчених і громадських діячів, причетних до збереження та відновлення релігійних святинь національного значення.*
Текст: <https://dt.ua/HISTORY/odin-u-poli-voyin-odin-u-nebi-bog-297561.html>

16. Стерненко С. Як будинки в історичному центрі Києва у киян забирали / Сергій Стерненко // Дзеркало тижня. — 2018. — 8 – 14 груд. (№ 47). — С. 3. *Йдеться про ситуацію, пов'язану з будинком 8Б на вулиці Рейтарській у Києві, де розміщується галерея "Речовий доказ". Загалом, афера з відчуженням нерухомості на користь компаній Насірова – Довгого стосується не тільки будинку на Рейтарській. Так, згідно з даними з реєстру судових рішень, арешти у кримінальному провадженні щодо відмивання доходів накладалися також на будівлі за адресами вул. Хрещатик, 29/1, вул. Богдана Хмельницького, 63, вул. Паркова дорога, 6А, вул. Пушкінська, 38 та ще, як мінімум, шість об'єктів нерухомості (перелік не є вичерпним). Також, згідно з відповіддю на запит народного депутата Мустафи Найєма, 16 березня 2018 року було приватизовано ще один будинок безпосередньо поблизу Рейтарської, 8Б – будівлю, яка раніше належала департаментові охорони здоров'я, за адресою пров. Георгіївський, 9. Сам же будинок на Рейтарській, 8Б наразі заарештований судом, – його не можна відчужувати. Дані з сервісу Yocontrol свідчать, що з фірмою-прокладкою "Абріль-студіо" пов'язано ще, щонайменше, 160 різних компаній, але цікавий навіть не сам факт такої великої кількості фірм, а те, що всі вони зареєстровані за однією адресою – м. Київ, вул. Басейна, 9, квартира*

(кімната) № 3. Текст: <https://dt.ua/internal/yak-budinki-v-istorichnomu-centri-kiyeva-u-kiyan-zabirali-296450.html>

17. Церкву Благовіщення у Коломії плануємо реконструювати, щоб потрапити в ЮНЕСКО, – Андрій Іванчук // Дзеркало краю. — 2018. — 9 листоп. (№ 16). — С. 2. *Йдеться про те, що народний депутат України Андрій Іванчук пообіцяв, що докладе максимум зусиль, щоб Благовіщенська церква у Коломії потрапила до Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Зазначено, що церква Благовіщення збудована 1587 року. Це найстаріша будівля у місті. Храм належить до пам'яток архітектури національного значення області. Це найкращі зразки гуцульського сакрального будівництва, церква збудована без жодного цвяха.*

18. Цимбалюк М. Чорні археологи продовжують нищити сліди наших предків / Михайло Цимбалюк // Актуально для подолян (Хмельницький). — 2018. — 15 листоп. (№ 46). — С. 13. *Йдеться про проблему боротьби з так званими "чорними археологами" на території Хмельниччини. Зазначено, що ця злочинна діяльність є складовою гібридної війни, бо призводить до втрати унікальних артефактів та позбавляє кваліфікованих археологів можливості докладно вивчати історичні пам'ятки. Наголошено на необхідності вдосконалення законодавства щодо охорони культурної спадщини.*

19. Чудновський В. Замість закинутого готелю збудують торговий центр / Валерій Чудновський // Rіa (Вінниця). — 2019. — 14 листоп. (№ 46). — С. 14. *Йдеться про те, що на Соборній у Вінниці почали розбирати старовинну будівлю 19 сторіччя. Чиновники не вбачають сенсу реставрувати історичний будинок, а нарікають, що він в аварійному стані. Зазначено, що за три роки на місці цього будинку збудують торгово-офісний центр, в який інвестор "Поділля Приват" вкладе понад 18 млн грн. Зауважено, що готель (попри свій вік – 125 років) не став пам'яткою архітектури тільки через те, що знищили декор, внаслідок чого будівля втратила свою велич.*

20. Штокало В. Розкопані 500-річні мури Тернопільського замку приречені? / Василь Штокало ; бесіду вів Іван Білий // Номер один. — 2018. — 21 листоп. (№ 47). — С. 5. *Подано матеріали бесіди з істориком Василем Штокалом про проблему збереження мурів Тернопільського замку, які археологи частково розкопали, але не законсервували. Наголошено, що замок і його мури – українська пам'ятка світового значення, яка потребує уваги та дослідження.*

21. Шуткевич Л. "Із чотирьох могильників два були розкопані" / Леся Шуткевич // День. — 2018. — 13 груд. (№ 227). — С. 2. *Йдеться про те, що під час інвентаризації археологічних пам'яток співробітники Вінницького обласного краєзнавчого музею виявили факт пошкодження пам'ятки археології. Зазначено, що два могильники з курганної групи, що розташовані поблизу села Бирлівка Бершадського району, були розриті із застосуванням техніки. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/iz-chotyroh-mogylnykyiv-dva-buly-rozkopani>*

22. Шуткевич О. "Двері" у світ спадщини / Олесь Шуткевич // День. — 2018. — 14 - 15 груд. (№ 228/229). — С. 9. *Подано інформацію, що в 2011 році разом зі створенням історичного веб-проекту "Україна Incognita" [http:// incognita.day.kiev.ua](http://incognita.day.kiev.ua) видання газети "День" започаткувало "віртуальний музейний фонд" України, на якому з'явився сайт нового віртуального музею нематеріальної культурної спадщини www.virtmuseum.uccs.org.ua. За допомогою цього сайту можна побувати у найвіддаленіших селах Закарпаття чи Полісся, подивитися, як виготовляють самобутню бубнівську кераміку на Вінниччині чи займаються килимарством на Полтавщині. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/kultura/dveri-u-svit-spadshchyny>*

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н.Я.

16.01. 2019 р.